

پښتو متلونه يا د اولنو خبري

الف:

- ابا اوبو يو وړ ، ويل ابا څه کوي چه غاري غرونه ئي يو وړه.
- ابا مه گوري ، خورجين ئي گوري.
- اینه وړان سي چه امرالدين دي نارې کوي.
- اختر پټ مېړه نه دی.
- آخیر عمر د خواری دی.
- ادب له بي ادبه زده کيږي.
- ادب له زخمه اخیستل کيږي.
- آدم خان دي په خیال گوروان درغلی دی.
- ارزانه بي علت نه وي گران بي حکمته.
- ارمان چي وروستی عقل لومړی وای.
- آره آره یوم پر غاړه.
- اړه په اړه خلاصیږي.
- ازمویلی څوک نه ازمویی.
- از مینست اول په کال وتلین و ، اوس دم په دمه دی) . تلین دسالگری په معنی دی)
- آسان ئي نالول چونگوبنو هم پښې پورته کړي.
- آسمان ليري ، ځمکه سخته.
- آسمان چي ټیټیږي ، دومره نه اوریري .
- آسمان چي وړیږي پښه وي باران به وکي ، کونډه چه ستدگي تور و مېړه به وکي.
- آس ششني ، خر راږي ، عاتره نوري بلاوي وايي.
- آس که ټکنی دی میدان لند دی.
- آس ئي و هغو ته ورکړ چي د تانگ د ټرلونه وه .
- آس ئي په سوو گټي ، مړونه ئي په خولو گټي.
- آس دبله ، غمچينه د ځنگله چي دی ئي تيز نه کړي نو بي څوک تيزوي.
- اشه بڼه ده که گله ؟ مه یوه وینی مه بله.
- اشه اشه بابا اشه ، قاضي غلام غوندي مری لري.
- اصیل په گدله کي ، کم اصل په گزبره کي.

- اصیل ته اشارت ، کم اصل ته لغت.
- اصیل خطا نه لري ، کم اصل وفا نه لري.
- اصیل خوري نه خاوري کيږي.
- اصیل کوتور ، کم اصل څپورور .
- اصیل په جنډه کالو کي هم معلومږي.
- اصیله ځان دي کچه کی ، چي پرتوگ دي الچه کی.
- اصیل نه ورکيږي.
- اصیل بي بها وي ، کم اصل بي بها وي.
- آغا کور نسته د بي بي څخه بېره نسته.
- الم نشرح هغه الم نشرح ده ، خوله د ملا عثمان غواږي.
- اگر و اگر سره ورته دي.
- امانت محکه نه خيانتو ي.
- آموخته خور بلا خور.
- آموخته خور بنه دی که میراث خور ؟ ويل آموخته خور.
- امير ئي ورکوي ، شېخ مير ئي نه ورکوي.
- انا مړه سول - تبه ئي وشلېده.
- انسان تابع د احسان دي .
- انسان تر کاني سخت تر گل نازک دی.
- انسان نه دی ، هغه چي د حيوان څخه گيله کوي.
- اوبو اخیستی زگ ته لاس اچوي.
- اوبه په ډانگ نه بېليږي.
- اوبه چي تر سر تېري سي څه يو نيزه څه دوي.
- اوبه چي تر غاږي ورسيري ، زوی تر پښو لاندې کيږي.
- اوبه په کمزوري ورځ ماتيږي.
- اوبه د سر دپاله خريږي.
- اورته خپل او پردی يو دی .
- اوربشي څه په ځمکه کي څه په جوال کي ؟.
- اوربشي که سل منه دروپی شي ، دخره پکښي يو لپه ده.
- اور له خپلي لمني بليږي.
- اور او اوبه نه سره يوځای کيږي.
- اور او پنبه نه سره يو ځای کيږي .

- اوږه په اوږه ، منت ئې پر څه ؟ .
- اوږه يو موټ نه لري ، تنور ئې پر بام جوړ كړى .
- اوږه ئې د ميچني ، زامن ئې د چخني .
- اوږه ئې يوت نشته شل ئې تنورنه دي .
- اوسپنه په اوسپنه ماتيريږي .
- اوس دي ويښى كړې چې د ماشو پر وړ دي خوږ .
- اوبنان سره كارېدله گېډر ه هم ځغاسته چې بي پرسي ده .
- اوبنان نه ژاړي بارونه ژاړي .
- اوبن په غلبېل نه دريري .
- ٦٧- اوبن په خپلو متيازو كې گوډيري .
- اوبن په سر بارى نه دريري .
- اوبن تر پله لاندي نه سي پوتېدلای .
- اوبن ته ئې ويل الغبندي وكه ، ده ويل په كمو لاسو .
- اوبنه ، هر څه دي بي هوبنه .
- اوبن ته ئې ويل! لوړ دي خوښ دي كه خوږ ؟ ده ويل دريم ئې هم بد دى
چي ختي دي .
- اوبن ته ئې ويل لوبي وكه ، ده جړونگان له بېخه وكېنه .
- اوبن ته ئې ويل دا مغزى دي ولي كوږ دى ؟ ده ويل كم ځاى مي سم دى .
- اوبن دي اوسار كى نو دي پلار كى - اوبن چې ئې نته كى نو ئې اور ته كى .
- اوبن چې لوي بار وړي خوارك ئې ځوز دى .
- اوگره په تلوار نه سريري .
- اوگره ځيني توي سوله ، ويل په نصيب مي نه وه .
- اول اتام پسي كلام .
- اول ځان پسي جهان .
- اول حق د گاونډي دى .
- اول زده كړه ، بيا كوزده كړه .
- اول سلام پسي كلام .
- اول كوه احتياط ، اوسترى مه كوه پسات .
- اول مرانه په سيالي وه ، اوس سپيتانه په سيالي ده .
- اول مي نه خوږى هزارسلاخي ، اوس دخوارپلاو محتاج يم . (هزارسلاخي

يو ڊول ڊوڊي ده چي وپشلي هم بولي)
- ايلچي ته نه بند شته نه زندان

- اوبن په بده نه وهل کپري .
- اختر خه پت مپره نه دي چي تپر به شي .
- اول خان پسي جهان .
- اوبه په دانگ نه بپيري.
- ازمويلي بيا مه ازمويه .
- اوبن ليدلي ، نه ليولي .
- انسان له ختا سره ملگري دي .
- اور ته خپل او پردي يو دي.
- اول زده کره ، بيا کوزده کره
- اوبه هم د لوبني پر مخ څښلي کپري .
- اور ته راغلي د کور څښتن شو.

ب:

- بابا حلاله ، پوخي مه حلاله.
- بابا دي خدای وبخني مگر د سهار په لمانځه کي سست و.
- بابا گيلي کوي ، ادې پيري کوي.
- پاچهان چي د اوگري پپروي خوري وس ئي رسيږي.
- پاچهي پاچهانو لره بنايي ، لويي خدای (ج) لره.
- باران پر تپر اوسو ، خره ئي د لرموري يو وره.
- بارونه ئي تړل ، اوبنانو ژړل.
- بار ئي په شان شو وړاي ، يو لرگي ئي بل پر کښيږود.
- باغ که باغوان لري ، چغال هم خدای لري.
- باغ که خراپوي ، الو پکښي ږده.
- باغ چي پوخ سي باغوان کور سي.
- بام ئي لور ، کور بي ډگر.
- بخت چي کوته سي پاچهان تکري خوري.
- بخت په تنده دي نه په منډه.

- بد بانجن افت نه لري.
- بد په بلا اخته بنه دی.
- بد په سلام نه ورکيري.
- بد تر بور په بد حای کي په کاريري.
- بد مه راسره کوه بنه دي نه غواړمه.
- بد مه کوه بد به نه ويني!
- بده ماندينه تنگه موچنه ده.
- بدی چي نه کرای بدي چاري ، بدی به چا واژه پر لاري.
- برج دي تر اسمانه ، سپي دي له لوري مري.
- برخي ټولي ازلي دي نه په زور نه په سيالي دي.
- برخي وېشه مړونه گوره.
- بزه په خپل بنکر نه درنيري.
- بشره د انسان خوی د شيطان.
- بلا بيده بنه وي نه وينه.
- بلا د هغه پاڅي، چي ئي گرنګ په برېټو څاڅي.
- بلا پر بلا واوښته . بلا يو څه لاندي واوښته.
- بل ته کوهي مه کينه ، چي خپله پکښي لوپري.
- بلخه بي تمیزه ، لالی راغی بي کميسه.
- بللي خور ولي.
- بل من چپه شو.
- بنده اريان خدای پر مهربان.
- بنده راسه د خدای خپل سه ، لکه پر خان داسي پر بل سه.
- بنده چي داد کي نو بي ياد کي ، الله چي ياد کي نو بي بناد کي.
- بنده ليري موبنلولي ، مرگ لار ورته نيولي.
- بنده و خپل عمل.
- بنده وتړل بارونه ، خدای کوله خپل کارونه.
- بوچ د اختر خلاص دی.
- بي دولتي د نفغقه خيژي.
- بيده بل بيده نسي وينولای.
- بي زحمته راحت نشته
- بېزاره دي له خيره يم ، سپي دي در گرځوه.

- بيڙي په بد راضي.
- بي بنهي سري بنه دي نه په کور کي همپش جنگ.
- بيعقل ته ئي ويل چي ونه دي په کونه کي شنه سول ، ده ويل بنه دي تر سيوري لاندي بي ناست يم
- بي عقل دونه په بل نه کوي لکه په خان.
- بي گودره کي گيډيري ، خود بي سين وري.
- بي ما دي شل نه کره

- بي چرگه به هم سباشي .
- بازخانه له بازه نه خالي کپري .
- بي عمله علم ، د بي مپوي ونې په خبر وي .
- بي قامه مقام نسته.
- بي وسي دوسي نه ده .
- بخت يا په کمخي دي يا په کوتي .
- برج مي جوراوه ، راڅه کدانه سوه .
- بي زحمته راحت نسته.

پ:

- پاروگر د مار د لاسه مري.
- پاک اوسه بي باک اوسه.
- پته خوله د مرکي ليوه دي.
- پر اخند بنوروا پيره ده.
- پخوا له پخوا سره ولاړ.
- پر پچه وخوت کشمير ئي وليد.
- پر پوست سيکه نه وهل کيري.
- پر خره يوه لپه اوربشي پيري دي.
- پر خره سپور دي خر ئي ورک دي.
- پردي خر په شازور ور دي.
- پردي اور تر واورې سور دي.
- پردي زوي نه زوي کيري.
- پردي سپي په ډوډي خپل.

- پردی کت تر نیمو شیو وي.
- پردی جنگ نیم اختر دی.
- پردی غم تر واورې سور دی.
- پردی پنه پر پنه معلومه ده.
- پردی بنې نیمه خوا دي.
- پردی مور نه مور کیري.
- پر سپي هډوکي ډیر دي.
- پر سر دي مي زړوکی وي ، تر مخ دي زلمی وي.
- پر بنو تلوار پر بدو تامل.
- پر غوولي کس سندري وايي.
- پر کورنگ نیمن دانه ډیره ده.
- پر کور خواري خوړلي بنه دي ، نه د هنجي گرت او غوري.
- پر گازره نه يم پر خړپ ئې يم.
- پر لڅه خپته ئې ملا ترلي ده.
- پر لوړه وخیزه څار وکره ، خلک چي کړي هغه کار وکره.
- پر ملا ئې لمبول دي بخښنه ئې پر خدای ده.
- پر نور څه انا نه سوم ، پر خوشاو زه انا يم.
- پر هغه د یخدای میلمه که چي مېلمه ئې نه وي لیدلی.
- پر یوه باندي چي دوه شي ، رنا ورځ ورباندي شپه شي.
- پر مي که ، مړ مي که.
- پر هم یوه وراشه لري.
- پزیرېکړي که شرم درلودای ، د چرې نوم به ئې نه اخیست.
- پسرلی دی ځان اگاه که ، ځان ته ژره غوا پیدا که.
- پیشي به د اوړو جوړه کړم ، میو به څوک کوي.
- پیشي ته دي خدای وزر نه ورکوي ، کي ور کی نو د چغوکو تخم به وباسي
- .
- پښتون نه دی چي د نوک جواب سوک ورنه کړي.
- پښتون له غیرته ځان اور ته اچوي.
- پښو پښو ارمان کاري غالی ده.
- پښي هلته ځي چي زړه ځي ،
- پک تر پک پوري ، نو نه چي ماغزه ئې بنکاره وي.

- پڪ نه پر سر تار لري، نه په غورو کار لري.
- پڪه نه سر لري نه ئي په چا اويي.
- پکي سر په خيال کی ، چي مېړه ئي شاباز خان دی.
- پلار دي سپرو مړ کړ که پلو ؟ ول څه ئي کوم زما د بڼي ووت که سپرو مړ کړ که پلو.
- پنډ ئي مه گوره ، ايمان ئي گوره.
- پنځه گوتي سره يو نه دي.
- پنځه گوتي په خوله نه ننوزي.
- پور پر غاړه ، مېړ مرداره.
- پور د بدو برخه ده.
- پور چي تر سلو تېر شو ، وچه مه خوره.
- پوره ! ورک دي کره دوه کوره.
- پوه سړی تر خپلي کمبلي پښي نه تېروي.
- په اوبو څوک نه چاغيري.
- په بازيو کي تل بنگري ماتيري.
- په باغ کي الو غيم ، په کلي کي بلرغو.
- په بدلو څوک نه لويږي.
- په بل وطن کي د بنو کښت کوه تېرېره.
- په پردي کور کي سل مېلماننه هيڅ نه دي.
- په پردي پرتاگه ځان نه پوتېږي.
- په پردي وطن کي ..... واچواه ترې تېر شه.
- په تياره کي خپل سپوری هم نه ښکاريزي.
- په تېر پسي ترتاب نسته.
- په تېرو اوبو پسي چا کره ((يوم)) نه وي وړی.
- په ټول باير يو لور.
- په جار جار دي مي ښه نسته ، گېډه مي مړه که.
- په جنگ کي يو گام د سلو کالو لاره ده.
- په ځنگله ئي و زېږوه ، په بازار کي ئي لوی که.
- په څاڅکي څاڅکي ډنډ جوړيزي.
- په خپلو خپل ، په پردو پردی.
- په خپله کوڅه کي سپی هم زمري وي.

- په خره ئې وس نه رسیده پر پالانه ئې راواچول.
- په خندا پسي ژړا ده ، په ژړا پسي خندا ده.
- په خواره حُمکه کي هر وابنه شين کيږي.
- په خوله خوږ ، په کونه کوږ.
- په خوله لاله ، په زړه غلا.
- په دوبي چږي وي چي په ژمي سپوري کوي.
- په دنيا باور مه کوه ، گاهي لوړ ده گاهي خور.
- په درنو دروند په سپکو سپک.
- په ډيري کي خوره ، په لږ کي وېشه.
- په ډيرو ليوني خوشحاله دي.
- په رنگ بنايسته ، په عمل خواره خسته.
- په رنديانو کي چپک اغا دی.
- په زحمت پسي راحت دی.
- په زهرو زرو گوتي مه واهه .
- په ژرنده کي دي شپه شه د زوم کره دي مه شه.
- په سات کي تل خوابدي پېښيږي.
- په سپکو سپکتيا ، په درنو ددروند تيا.
- په سپين سر ، مزل پر سر.
- په سپي زوی ، تل پلار ښکځلی وي.
- په ستري مشي د چا څه شي ، زړه ئې ښه سي.
- په سترگو گوري ، په زوی لوري.
- په سرو کي توپير دی ، څوک لعل دی څوک کوټ کانی.
- په سلو وهلی ښه دی ، نه په يوه پير.
- په شلومبو که چاغېدلای ، غرکه به چاغه سوي وای.
- په شيدو سوی مستي پوکي.
- په شمله دي شوم غلظه ، کور ته چي دي راغلم يوه اوبنه بله کته.
- په بنادي دي بناده نه شوم ، په غم دي تور تلبه وسوم.
- په ښه پردي خپليږي ، ابراهيم د بدو چاري کړي خپل ئې پردي کړل.
- په غرمو ئې وگټه ر په سيوري ئې وخوره.
- په غرمه کي اور بليږي . سورنا چي ورته رقصيږي.
- په غم پسي بنادي ده.

- په غمو کي د انا غم غيم.
- په غوجل کي چي يوه ومېژله ، رنگ ئي د ټولو بد کړ.
- په کام پسي ناکام دی .
- په کډو کي ئي ډبره اچولي ده.
- په کولمو کي ئي خواږه وچ ، خبري د غورمچ . (الغوچ)
- په کور کي يو ټک دارو نه لري ، پر خان ئي نوم غمباره ايښی دی.
- په کور کي نه کوک نه پياز ، ارږی د وازگو.
- په گرځېدو نه مري ، په کښېنستو مري.
- په گورم کي ئي غوا نه درلوده ، د گوروان سر ئي مات کړ.
- په گوره ويلو سره خوله نه خوږيږي.
- په گوښه کي هم ځوانان شته.
- په گڼده کي فرزند ، نوم ئي ارجمند.
- په گڼده مي شوتل دي ، په ملا مي توره سپر دي.
- په لنکو مېزو کي ازان وکی.
- په ما او تا چي رور دی ، که سل واره نر سونه مو پريږدی.
- په محکه کي سيوری نه لري ، په اسمان کي ستوری.
- په ناسته غمېر نه کيږي.
- په نن پسي سبا سته.
- په وهلو څوک نه سميری.
- په هر شي کي ښه او بد شته.
- په هغه دي خدای مه واهه چي وهل ئي نه وي کړي.
- په هغه وياله کي چي اوبه تللي وي بيا به راسي.
- په هندوستان کي ئي گټي ، په جوړه گلي ئي بايلي.
- په هر غار گوتي مه منډه ، پسات به در وسي.
- په يوه استنجاء لمونځ نه کيږي.
- په يوه چپلاخه د سلو مخ خوږيږي.
- په يوه گل نه پسرلی کيږي .
- په يوه ځين کي دوه کسه نه ځائيري.
- په يوه لاس کي دوه هندواني نه اخستل کيږي.
- په يوه موزه کي دوي پښي نه ځائيري.
- په يوه ودانه ، په دوهم بېرانه ، په دريم ډگ ډگنی.

- پياز دي وي په نياز دي وي .
- پيا څه كوم ، نياز ئي څه كوم.
- پېټ نسته ، شرم وغره ته ختلی دی .
- پېري ته غزنی څه دی.
- پير که خس وي ، د مُريد بس وي.
- پير نه الوزي مُريد ئي الوزي.
- پيل که مړ سي ، يو زنگون اوبه ئي لا په نس کي دي.
- پيل چي ژوندی وی يو لک دی ، چي مړ سي دوه لکه دی.
- پيل تلی ، تلی پر پکی ودرېدی

- پر اوبن به سپور يي سپی به دې وڅوري .
- په يوه گل نه پسرلی کېږي .
- په جنگ کلي نه کېږي .
- پينه خپله پنه پېژني.
- په شرم دې هغه وشرمېږي ، چي پرې پوهېږي .
- پيني له برستني سره سمې غزوه .
- پور چي ځنډنی شي ، خورډنی شي.
- په يوه پنه کې دوه پيني نه ځايېږي .
- پر مې کره ، مړ مې کره .
- په شيدو سوی ، مستو ته ورپوکي .
- پلتونکی پيدا کوونکی دی.
- پياز دي وي ، په نياز دي وي .
- په حلوا، حلوا ويلو خله نه خوږېږي .
- پر ملايي لمبول دي ، بېنل يي پر خدای دي.
- پلار گتلي پر زوی اسانه دي .
- پردی کت تر نيمي شپي وي .
- په پښتو کې به پښتۍ ماتوي .
- په منډه نه . په ټنډه ده.
- پټکی چي له سره ولوېږي ، او پر وړو تم شي هم نه دی لوېدلی .
- په خنزيرانو کې هغه بنه لا کوم وي ؟

- په تیاره کې هر څوک ډارېږي ، څوک نارې وهي ، څوک یې نه !
- پز پرې کړي که شرم لرلای ، دچرې نوم به یې نه اخیست.

ت:

- تارو وخوره کهې ، که ئې دا کهې په زړه وه بیا به نه ځي په غدۍ.
- تارو یو مرغه دی ، چي چا ونيو د هغه دی.
- تازیان چي هوسی وهي د هغو خولې توري وي.
- تازي چي تر تازي پاته شو لکۍ ئې غوټه پرې که.
- تر اوبو د مخه گاولي مه کاره.
- تر باغ ئې موری لو ده.
- تر بور ته بې وروره مه سې ، ورور ته بې زویه ، پلار ته بې مور ه.
- تر بېکاري ، بېکاري بڼه ده.
- تر بې عقل خپل ، هوښیار دښمن بڼه دی.
- تر بېکاره کښېنستل لور زېږول بڼه دي.
- تر پردي زوی خپله لور بڼه ده.
- تر پښو لاندي مځکه مه گوره ، ليري واټن گوره.
- تر تیاره برخه مه تېريره.
- تر خوبن نس را پېښ.
- تر خورلي لا امید بڼه دی.
- تر دې ئې تېر ، هغه نور ئې ستا گندهير.
- تر رمې ئې سپي ډير دي.
- تر زرین پوښه پیاده ، د غوايي سپور بڼه دی.
- تر سره گټه تر ت تاوان بڼه دی ږ.
- تر کورني سړي ، گڼننه خر بڼه دی.
- تر شیر ئې په بنوروا خوشحاله دی.
- تر مز ئې شکر دانه ډيره ده.
- تر مړه زمري ، ژوندی گېډر بڼه دی.
- تر مور او پلار خورې ، راکښېنه که ورجي غوښي خورې . (مراد د مخاطب څخه ماندينه ده)
- تر ناپوه دوست ، هوښیار دوښمن بڼه دی.
- تر نکه ئې وپوهېدي؟ ډير دي.

- تر ورخ چي اوبه تېري شي ، بېرته نه را گرځي.
- ترور نيمه مور.
- تروري تروري ، مور به سره جوړ سو ستا ئي پاته مخ توري .
- تر وېش ئي په چور خوشحاله دي.
- ترياکي دوه په ايکي.
- تر يوي خرما دوي وڅکي بني دي.
- تر هېدلي خو تر هېدلي دي ، نو بنه پسي چغي که.
- تېري په خوب اوبه ويني.
- تېري سپي ئي پر کور نه اوبيري.
- تشه لاسه دېنمن مي ته ئي.
- تېنتي له سپرلي ، غول کړي په زمري.
- توبه د مرو خالي ده . (توبه ، د يو علاقي نوم دی د قندهار په جنوبي سرحد کي)
- توپکه مه دي خوله سه ، مه دي کونه.
- تو ، په شونډانو کيري.
- توتکي واي بي ازاره ده ، ويل د ځمکي د چنچيانو وپوښته.
- تور په توره شپه اخله ، چي سور ويني سين مه اخله . (مراد ځيني غوا يا غوايي دي دا د بزگرو مثل دی)
- تور د تور دی ، ژير د نجنو دی.
- تور سپي د اوزگري په بيه خرڅېري.
- توره کښلي ، کونه کښلي.
- توره په اصيل والي غوڅه کوي.
- توري نور ځوانان وهي ، منصب سدو وخورى.
- توري چرگي سپيني هگي اچوي.
- توزنه هيله د خدای د کرمه وتلى ده.
- توکل نر دی ر اندېښنه بنځه.
- توکلي ناري خولي ته بېرته نه اخيستل کيري.
- ته څه سخندر سخندر لري ، چه نه اورې ناري.
- ته بنه سړي ئي د پلار دي دامانه کړي.
- ته کښته سه ، اس ماته راکه.
- ۷- ته مي بزې واهه ، زه به دي روژې واهم.

- ته هم اسيوان زه هم اسيوان ، ته واماته واغزل ووايه.
- تبغ په جوهر خوارک کوي

- توکلي نارې بېرته نه اخيستي کيږي .
- تماشبين د نبي منځ وولي .
- تور بانجان بلا نه وهي .
- تر چاره لاندې هم ساه سته.
- تر ورځ تېرې اوبه بېرته نه راگرځي .
- تيره راځي ، راځي دخوار پر سر لگيږي .
- ته زما دارو ، او زه ستا دارو!
- تر بي عقله دوست هوبنيار دبنمن بڼه دی .
- توره وکره ، توره پخپله چغې وهي !
- تر بور مړ کړه ، لمر ته يې مه اچوه .
- تر بور مړ گڼه ، پر يې مه گڼه .
- تقدير په تدبير نه بدلېږي .
- تر وزگار بېگار بڼه دی .
- تر وژلي ورور پرې ايښي گومل بڼه ده.

ت:

- تر تر دادي خاني ده ، خوراک دي نالېکې ده ، ستاگوز ته ارباني ده . (گوز
- څه مراد کيږي او لوی خبري دي)
- تمبه ته يو باد هم غنيمت دی.

ج:

- جار دي سم گوته درورم.
- جار دي سم روپي ، چي هم سپر ئي هم گدی.
- جت مي تک تور ، نه ئي عيب سته نه پېغور.
- جع پر غاړه او جع غواړه.
- جفا مرگی بڼه ده ، نه بي اتفاقي.
- جنگ په وسله ، ننگ په غله.
- جنگ پر خاوره بڼه دی ، نه پر شپدياره.

- جنگ پر شیدیاره بنه دی ، نه پر خاره.
- جنگ جنگي کوي ، ننگ ننگي.
- جنگ چي نه کوي ډبره لو اخله.
- جنگ سور سو ، میری تود شو.
- جولا سوی نه ئي ، بيا نیچي غلا کوي.

خ:

- خیراغ چي ئي په کور کي لگيري و صحرا ته څه حاجت دی.
- څمخه په ځان غره سوه ، چي په دي اوگره سره سوه.
- څنگه وي هغه سیاہ بخته ، چي څلویښت ورځي نه وي نیک بخته.
- څوری څه په څنگ څه په نس.
- څوک چي لاس درپوري بند کي مه ئي غوڅه وه.
- څوک چي بیده وي ، مېښه به ئي نرگتی زېروي.
- څوک مه واهه په گوته ، تابه نه ولي په لوته.
- څوک وائي چي زما د غریکي خوند بد دی.
- څوک وائي څه وخورم ، څوک وائي په چائي وخورم.
- څونه چي خرگی ، هغو نه ئي بارگی.
- څو ئي ونه شاربې کوچي نه کوي.
- څه توره تېره وه ، چه انا ورسته وه.
- څه خوره ، چه پرېرده.
- څه چي په کتو کي وه ، هغه په څمخی کي ښکاري.
- څه دي کول ، چي پلار او نیکه دي کول.
- څه راوړه ، څه به یوسي.
- څه زه بد وم ، څه دښمنانو لاس راپسي تکوهل.
- څه ژرنده پڅه وه ، څه غنم لاندو وه.
- څه لاس تر مینخ ، څه غر.
- څي کوي ، چي ني کوي
- څلاکه مرغی په غبرگو پښو نښلي .
- څه چي کرې هغه به ربېي .
- څه غنم لاندو وو څه ژرنده پڅه.

ح :

- خان دي و خوري نوکری ، چي په لږ و ډير لری.
- خان ته بنه وائي بنه نه کړي ، داڅه وائي دا څه کړي.
- خانه ! خپله خانه !
- ځنگل چي اور اخلي ړ وچ او لاندې گرده اور اخلي.
- ځوان پر غري زور پر لري

- خان ساتلی بنه دی ، د بنمن وژلی بنه دی.
- ځمکه هغه سوځي چي اور پرې بلپري.

ح :

- حیدار حیا کوله ، بي حیا ویل زما څه بېرېري.
- حال منصور وایه چي سر ئي په دار شو .

چ :

- چا په کلي کي نه پرېښو ، ده ویل اس مو د ملک کره وتری.
- چا په ورا کي نه پرېښو . ده ویل د مخ اوبس زما دی.
- چاپه قافله کي نه پرېښو ، ده ویل د مخ اوبس زما دی .
- چاره چي د سرو زرو سي ، څو ئي په نس کي نه و هي.
- چا مونده ، ما مونده.
- چرت ئي واهه خورجين ئي بایلو.
- چرسي زوی نه زوی ، تارياکي دوه په ايکي.
- چرگ په تالي کي گوره .
- چرگ دی يم حلالوه مي مه.
- چرگ پر ډيران مه گوره ، پر کاسه ئي گوره.
- چرگ چي غټير ي ، کونه ئي تنگيري.
- چرگ چي ځوان شي پر بام ورو ورو ځي.
- چرگ پر پرديو غورو مست وي .
- چرگه مي ناجوره ده بهانه مي ورته جوړه دي.
- چرگه چي بېره شي ، دا هم بد جناور نه دی.

- چرگ د مالگي په څکلو څه پوهيږي.
- چغال ته الو نه رسیده ويل دا تروه دي ، چغال پر نعمت شکر کښه چرگ ئي د خولي ووت.
- چه اړ سي ، و خره ته وای بابا.
- چي اوبه وي تبم ته څه حاجت دی ؟.
- چي اوسي په خوی به د هغو سي .
- چي بابا ژوندی و ، د ادې په لاس کودی وو.
- چي بابا ژوندی و ، هلته ادې ادې وه ؟.
- چي ایمان وي مرگ څه دی.
- چي باد نه وي وني نه بنوري.
- چي باجوړ دي نه وي خوړلی ، بد مه پر وایه.
- چي باد وي د پاسه ، باران ئي سم دلاسه.
- چي باد ئي وي د کښې ، وریځي ځغلي لکه بزې.
- چي بابر ئي زما په کتاب پر ئي.
- چي بخت ئي تور سي دښمن ئي د پلار کور سي.
- چي بد گرځي ، بد په پرزي.
- چي بد کوي ، بد به مومي.
- چي بد غواړي ، پر بدو به واوړي.
- چي بي ملو ځي ، تور ما بي پر اوږو ځي.
- چي فال گورم ښه راځي ، چي یار گورم نه راځي.
- چي درانه بارونه وړي ، خوراک ئي ځوز دی.
- چي اومه کاکونه خوري ، خوراک ئي گوز دی.
- چي پردی لور ته ئي طمع سي ، یو من غوښه ئي کمه سي.
- چي پر لوړه گرځي ، پر ژوره پرزي.
- چي پر کوي منډک دي ، یووي ، نودی په غووي.
- چي پلار ئي وز نه وي ویشتلې ، مور ئي غوز نه وي ویشتلې.
- چي پوځی خوري ، متار به سهی.
- چي په جنگ کي ..... غوري ، نوم ئي سدو دی.
- چي په ځان کي ويني ، په جهان کي ويني.
- چي په پته وي ، په ښکاره لنگيږي.
- چي په ناز لويږي ، په زیار زړيږي.

- چي په خره دي کار نه وي ، اشه مه ورته وايه.
- چي په خپله ئې وخورې غول به سي ، چي بل ته ئې ورکې گل به سي.
- چي په مرگ ئې ونيسي ، په تبه به راضي شي.
- چي مېلمه ئې سورسک خوري ، کوربه به څه خوري ؟.
- چي په پير ئې واخلي ، په لږ ئې مه خرڅوه.
- چي په پله کي دوست نه وي ، مه پکښي کښېنه.
- چي په پير حرص ئې غواړي ، هغه کم خوري.
- چي په زور ورسره نه وي برابر ، د هغو د څنگه نه کښېني زړه ور.
- چي په کور کي غوړي مومي ، ليونی به غرو ته درومي .
- چي په نيمه شپه بېدار ئې ، که غل ئې زما يار ئې.
- چي پيلان کوي ، پيلخاني به هم کوي.
- چي پيلان لري ، دروازه به لور ي ايردي.
- چي تا وکرل ، ما ورييل.
- چي تر ملکه دي کره ، نو دي ورکه کره.
- چي ته راځي له هلکه ، زه په څلور مرونه وکم.
- چي تيار وي ، هغه يار وي.
- چي تېرسو ، هغه هېر سو.
- چي چرگ نه و ، آذان چا کاوه.
- چي چنگښي واي کور_ نرکي واي مقر.
- چي چنگښي واي غار ، ترکي واي کندهار.
- چي څوک دي ونه پوښتي مه گډيره.
- چي څه درپوري وينم ، گوري غوندي دي وينم، چي څه نه درپوري وينم ، هرگز دي نه وينم.
- چي ځوان وم د هري چتي يار وم ، چي زور سوم د خواري خواري پرور سوم.
- چي حيا مي ځني نسي څه بلا مي ورته نسي.
- چي حج حج لري ، يوخت به حاجي سي.
- چي خان ئې په ياران ئې ، چي ياران نه وي توري خواري د بيابان ئې.
- چي خاوند ئې لېټي خوري د سپو بي څه احوال وي ؟ .
- چي خبر سي بي اثر ، ترينه پته خوله بهتر.
- چي خداي ئې ورکوي ، پتل ئې يار دی.

- چي خداى كوي ، هغه به وسي.
- چي خر نه لري ، خر نه ارزي.
- چي د اختر كالي دي دادي ، د لو دا به دي كم وي ؟.
- چي د هلكه وفا غواړي ، لكه د خره چي كيميا غواړي.
- چي د بنگو بټل زدوئى ، اخير به بنگي سي.
- چي د بل مور بوره وي ، ستا به هم بوره كي.
- چي د جان سي تر سر تېره ، خداى دي نه كي دا نا بوده دنيا ډيره.
- چي د گېږي په جنگ وزې ، تايه د زمري نيسه.
- چي د ملا غواړي ، خداى دې نغاړي ، چي و ملا وركي خداى دي وركي .
- چي در ئې نه كرم ، ازار دي پر څه كرم ؟.
- چي درومي څه به مومي.
- چي دود نه وي هلته سود نه وي.
- چي د رندو پر كوڅه راسي ، پر يوه سترگه لاس ايرده.
- چي دي نه وي دردمونده . در به نسي پر تنگسه:
- چي ډب نه و يادب نه وي.
- چي ډول دي وي په څنگ ، دوهلو دي څه ننگ.
- چي ډير وايي . لږ خيژي.
- چي ډيرى سي ، مردارى سي.
- چي راځي د بل د كوره ، پرتابه شپه سي تكه توره.
- چي زر وي . زارى د كمه ده ؟.
- چي زړه خوږيږي ، له رندو سترگو هم اوښكي راځي.
- چي زما پر مينه نه وي ، هغه واړه بڼه سري وي.
- چي زما په ږوډى مست سي ، هغه زما دمور مېره سي.
- چي زما سره ځي ، تل به توري وڅكي خوري.
- چي زيار كاري ، گټي د هغو دي.
- چي ژرنده ئې گرځي ، بلا ئې پرځي.
- چي ژوندى وم بڼه مي غواړه ، چي مړ سوم مه راپسي ژاړه.
- چي سپى د دنيا نه سي ، د دنيا خاوند به نه سي.
- چي ستا د كوره راځي ، په غلبيل كي دي راځي.
- چي ستري نه سي ، مور به نه سي.
- چي سر وي خولى ډيري دي .

- چي سر دي نه خوريري داغ مه پرايرده.
- چي سره ونه مېژي ، سره به ونه گټي.
- چي سوي تر پلو ده ، تازي ته غول ورغله.
- چي شپه ئې ترمينځ وي د هغي ببلا مه بېرپره.
- چي شل گله ورکي ، درې گله ورنه کي ، گل بي نه کي . (ددي څخه مطب
بنځه ده)

- چي بڼه هلته دي شپه .
- چي طلب ئې کوي پريپښ به سي.
- چي عقل نه لري ، پر کور بي تل غم وي.
- چي علي درسره مل وي خطر نسته.
- چي غل نه ئې د پاچا مه بېرپره.
- چي غل نه تښتي ، مل دي وتښتي.
- چي غواړي ئې ، پروا بي وړي.
- چي غوټه په لاس خلاصيري ، حاجت غاښ ته نشته.
- چي غورځي هغه پرزي.
- چي کوچني وي پر پښو ځي ، چي لوی سي پر اوږو ځي.
- چي کوچني ونه ژاري ، مور تي نه ورکوي.
- چي کړي هغه به ربيې.
- چي کلی په نامه لري ، يو خوی تر نور بڼه لري.
- چي کور پر غره لري ، هم نوي هم زاړه لري.
- چي گرنګ مي څڅېده ، چي خدای راکړي ستا ئې څه ؟
- چي لری دی لری ئې ، لری دی لری ئې.
- چي لږ خوري هغه تل خوري ، چي ډيره خوري هغه گنډير خوري.
- چي لو کونه وينې ځني ځغله.
- چي لوی غاڼي ، کوچني تراپي.
- چي له مازيري ، بلا زيري.
- چي له خدايه پټه نوي ، د بندگانو ئې ولي پتوي.
- چي د ياره وائي ، دځانه وايي.
- چي مربی لری ، مربا خوره.
- چي مرونه وي هلته کورنه وي.
- چي مړ سو هغه پر سو.

- چي مشر ئي ساون وي ، لښکر ئي گوزاون وي.
- چي مشر ئي وي سپي ، د کشر ئي څه کمي.
- چي مشر ئي غمبر وي ، اختر بي ماښگر وي.
- چي ملا وائي هغه کوه ، چي ملا کوي هغه مه کو ه.
- چي مور دي نه وي په پلرگني ، ورې ولي ځي ليوني.
- چي مور لري ادکه ، په صفت به ئي واده که.
- چي مور ئي بتياري وي ، زوی ئي نه فتح خان کيږي.
- چي مور مېره سي ، پلار پلندر سي.
- چي مېښه زهيره وي ، کتي ئي واهه.
- چي نغده دي وليدل څنگه دي وخنډل.
- چي نه کوي حبيب ، څه به وکي خوار طبيب.
- چي نه کار په هغه دي څه کار ؟.
- چي نه دي وي د مور ه داسي مه وايه چي وروره.
- چي نه خوري د باغه ، غم به ئي پر څه خوري غرمساغه.
- چي نسي تلاي وابه دي خلم ، چي نه ځي څه دروکم.
- چي نه دي وي له ملا ، داسي مه وايه اغا.
- چي نه لري هلک ، هغه کور دتبغ لايق.
- چي نه لري سري ، نه دي کورت خوري نه غوري.
- چي نه غورم ، هغه مه راپېښوي.
- چي نه لري پنگه ، مه کښېښه د چا د څنگه.
- چي نه مرم لابه واورم.
- چي نه دي وي د پښته ، دهغو کسانو تښته.
- چي نه پوهيږي د هغه دوي برخي.
- چي چي نواله خوري جاناز به وهي.
- چي نه مني د يار پندونه ، لاس به نسي پر سرونه.
- چي نه ځيني خلاصيري ، بر بر پر ورځه.
- چي نوای د خدای زرونه ، د هر چا پس وه خپل کورنه.
- چي واورې وايه ، چي وويني مه وايه.
- چي وخت د ښکار سي تازي ، اسهال سي.
- چي وخت د ختمي سي ، د يتيم پزه ويني سي.
- چي و خوري د نر لغته ، داسي به کښېښي لکه اورته.

- چي ودي نه پوښتي ، مه گډيره.
- چي ورور ئي نه کي ، پر ..... به ئي نه کي.
- چي ولاړ سي تر بلخه ، درسره ده خپله برخه.
- چي وويشت نه سي ، خبر به نه سي.
- چي وي غواړي په خوله ، نو خوري به ئي په څه ؟.
- چي هوربه ونه خوري د خولي ئي بوي نه ځي.
- چي هوس دی ، دغونه بس دی.
- چي يو لور ئي تر ملا وي ، می ځني رغو.
- چي ئي ياد کړي په ورکتوب ، هېرې نکرې په زور توب.
- چي يو واهم ، بل په رنگيري.
- چي ئي زده کړي پر پېکي ، هير بي نه کړي پرنگېښي.
- چي زده د کميس غاړه ، هغه ئي خوري په لکه غاړه.
- چي ئي زده د کميسه غاړه ، هغه بيا کله شړلې ولاړه.
- چونه انا راوبولي ، چي سر ئي په کتو کي پرې کي.
- چيري دي واهم ، چيري دي باسي.
- چيري هېډو ، چيري گېډو ، رايه چي سره ځو.
- چيري ..... ، چيري ځنگل.
- چيري چي ډنگ سي ، د ابي کودی تر څنگ سي.
- چيري کلالة گوره ، خو خپله سياله گوره

- چي چېرې ښه ، هوري شپه .
- چي مر شي ، هغه پر شي .
- چي زور شي ، څه ترې جوړ شي .
- چي درومي ، څه به مومي .
- چي ښار وران شي شادوگان هم په کي لوتي وولي .
- چي مدعي له کوره نه وي ، خونه يي توره نه وي .
- چي اوسي په خوی به د هغو سي .
- چي نه وي آدم خان ، تل به يي مري اوبنان .
- چي ځنگه مخ ، هماغسي څپيره .
- چي عقل يي کم ورکړ ، تل يي غم ورکړ .
- چاره که دز رو شي هم په نس نه چوڅپري .

- چې ځي ، ځي ابازو له به راځي .
- چونگينه له ماره سره تله ، په منځ دوه ځايه سوه .
- چې چېرې ډب وي ، هوري ادب وي .
- چې راشي قضا رنډي شي بيټا .
- چې ياران په شفتالو شوه ، نو بيا گرانه ده .
- چرگ دي يم خو حلالوي به مي نه .
- چې په ما پسي سپره سي ، بيا زما په وينو سره سي!
- چې خوب درشي بالبت نه غواړي ، چې زړه مټين شي بنايست نه غواړي!

خ:

- خنده خنده ، بنه کور دي اوډلي دي .
- خان صاحب ! يو تار ورېنم نه خوړ ، لس زره روپي ئي وخورلي .
- خاوره د ځسر د گوره اخیستل کيږي .
- خبر د خدای لپاره ، لوړ د ورور له پاره .
- خبره تر خبري پوري ياديري .
- خبري کي افغاني کوي ، نې پلار نه ېي ادې کوي .
- خبري زده که بيا ئي وکه .
- خبري ډيري ، سر ئي يو .
- خبري بنې کوي . لکي ئي کږي کوي .
- خپل سر په خپله نه خړيل کيږي .
- خپل عمل د لاري مل .
- خپل عېب د اوږو مېنځ دي .
- خپل که دي مړ کي ، ولمر ته دي نه غورځوي .
- خپل کور ، يا خپل گور .
- خپل پر تنگسه په کار دي .
- خپل دا په نس ، ډبل دا په وس .
- خپل بدي وژروي ، پردی به دي وځنډوي .
- خپل به ازار سي بېزاره کيږي نه .
- خپل دا مي خپله کي ، که د بل دامي هم خپله کي .
- خپل ځان دي ساته ، بل ته مه وايه چي غله .
- خپل مال تر سترگو لاندې بنه دي .

- خپل وطنه ، گل وطنه.
- خپل خپل ، پردی په ډیرو نارو خپل.
- خپل خپل وپیژنه ، پردی پردی.
- خپله خوله هم کلا ده ، هم بلا.
- خپله پښه ، خپله پښه پیژني.
- خپله خوله په بل نه وچیري.
- خدای د کراری مل دی.
- خدای د ناروا و مل نه دی.
- خدای په ریشتیا خوښیري.
- خدای د حق ملگری دی.
- خدای شری نه سمیري.
- خدای وهلی د خلگو نه شرمیري.
- خپله لاسه گله لاسه.
- خدای د ناروا ملا نه تری.
- خدای دي په هغو پوښته چي لري ئي.
- خدای او مرو سره وپیژانده ، خو مرو نه او مرو نه سره پیژني.
- خدای دي هیڅوک داسي نه که ، چي خپل درنه که د بل سپکه.
- خدای یو دی ، روزی ئي ډیري دي.
- خدای چا لیدلی نه دی پر صنع او قدر تو ئي پیژني.
- خدای خبر دی ، چي تره کاپر دی.
- خدای او پاچا ئي راکوي ، شیخ میر ئي نه راکوي.
- خدایه لوی می کي ، لویي را مه کي.
- خدایه لویه ! ما وساتي بي زویه.
- خدای وائي ته حرکت کړه ، زه به برکت کړم.
- خرابه بنځه د بل ده.
- خر پر لار که ، خپله چار که.
- خر پلار که ، خپله چار که.
- خر په پالانه نه درنیري.
- خر په اته ، کوتي ئي په شپپته.
- خر په وهلو نه اس کیري.
- خر په غره کي بو علی دی.

- خر په سبا څه خبر.
- خر نه دی کچر دی ، په پوري د خره سر دی.
- خر چي تر خره پاته شي ، غور ئي پريکه.
- خر چي پردانه مړ سي شهيد دی.
- خر چي تر مکي ولاړ سي هغه خر دی.
- خر دباره سره خوري.
- خر که مري ، ديگان به وري.
- خر له باره ولوېدی ، دگوزو ونه لويده.
- خر وځان ته حيران و ، خاوند ئي بار ته.
- خري موري ، خوري موري.
- خر هغه دی ځل ئي نوی دی.
- خره ته دي خدای بنکر نه ورکوي ، که ورکي د غويو نسونه به څيري کي.
- خره ته ئي ويل زوی ته وشو ؟ ده ويل څه ئي کوم هغه به خپل بار وري ،
زه به خپل.
- خره گله که ، بيا گله که.
- خاک په ليوني پوري خاندي ، ليونی په خلگو پوري.
- خوار چي خوار سي ، باک ئي نشته . عزيز کرده سړی چي خوار شي تل
دي ژاري.
- خر سپی د شرموبن ورور دی.
- خوار په خپله خواري نه شرميري.
- خوار تلک نه درلوده ، چي پيدا ئي کړ ، تر غرمي پکښي پروت و.
- خوار کبرجن د خدای دشمن دی .
- خوار خدای کړي ، سپی چا کړي ؟.
- خوار سو ، د تيره ونه لويده.
- خوار سړی ، ابلک ئي سپی.
- خوار کبرجن ، زور زناکار خدای نه بخښي.
- خواره وري ، څه به وخوري د سوي دسبزی.
- خواره بازاري ، هغه ته هغه خواري.
- خواره سي مکاري . چي هم جنگ کوي هم ژاري.
- خواره کی هغه مينځه ، چي د مينځي کونه مينځي.
- خواره سي چرگي . چي له خياله مستک نه خوري.

- خواره بدي غوارم نه د ورور د مرگه.
  - خوار هندو دی چه ایمان نه لري.
  - خواره هغه کړي چي گاللاي شي ، بوره هغه کړي چي ژر لای شي.
  - خواري لوي تخت به زه درکړم ، بخت دي خدای.
  - خواري د مرو په شا ده.
  - خواره د رنگه خوړل کيږي.
  - خوابني پر زوم ريږدي ، زوم پر لور ور پرېږدي.
  - خوري تخت به زه درکړم ، بخت دي خپل دی .
  - خورئي د ماما د ميني دښمن دی.
  - خوري سور سک تبغ د د پلاو باسي.
  - خوږ به دي کړم ، نو نه تر ځان.
  - خوشي خواري ، دلور په لمسي.
  - خوله په غابڼو بنايسته وي.
  - خوله دي خپله ، گل په وله.
  - خوله په ممیزو مه امخته کوه.
  - خوله چي اموخته شي ، آس نه دی چي قبضه شي.
  - خونه که مي وسوه ديوالونه خوئي پاخه دي.
  - خوند د فکرو زيات دی ، ترخوند د بکرو . (ځيني وايي : خوند د چکر زيات تر پکر)
  - خيراتي آس ، غابڼ ئي کتل ؟.
  - څښني په خوښني ، سودا په رضا
  - خواره چي مړه سوه ، نو مړه سوه .
  - خوار سړی ، سور يي سپی .
  - خپله ژبه هم کلا ده ، هم بلا .
  - خپل عمل د لاري مل.
  - خندی دغاري غړوندی دی .
  - خبره کوه د خدای لپاره ، کوتک وهه د ورور لپاره .
  - خپل عيب د ولي منځ ، د بل عيب د کلي منځ.
  - خر يار کړه ، مطلب پرې بار کړه
- _ ختکی چي ختکي ته وگوري ، رنگ واخلي .

- د :
- داهار لمر ته خرنشي ټينگيدى.
- داهنگريو ټك دزرگرسل ټكه
- داملو كوپه تول خرڅيري.
- داوبو خرواردى په گوته بنوري.
- داباسيندنه اوبه غواړي تزي نه يي.
- داوبونه كوچ اوباسي.
- داوبن دشاوړى ده
- داهار ليوه دى
- داسمان لاندې يي كوردى په دى پوردى
- داڅه ډوول سړى دى
- داسې دى چې په ژبه خلك څټي.
- داوړى نه شري كيږي
- داوړ سوي په اور رغيږي .
- داډول اوداوتي .
- داغزوپه پولى مي شپه وه .
- داغزوپه لښتويي وهي.
- داحال دى چې دغوايي وال دى .
- داري غوندي دواړو خواو ته اچوه.
- داوبن په شاسوردى .
- دارهټ منگوتي دي .
- داجل نه مخكي مري .
- داگز دا ميدان .
- داملو كوپه تول كي لارو.
- دبازله خالي بازپاڅيري .
- دباران نه پاڅيددناوي لاندې كښيناست .
- دبوسولاندې اوبه مه تيره.
- دبربيناپرق دى.
- دببادام په شان مي زره سوري سوري دى .
- دبيزوپر هر دى.

- دبل په اورومياشت گوري .
- دبل په اورويي لاس ايښی دی .
- دباران پسي پتي گرځوي .
- دبادپه نيلي سوردی .
- دباغوان لاس گل دی .
- دباران تورمخی دی.
- دبنوڅښتن په آرامه نه وي .
- دبنوکوروران دی.
- دپردي زوی نه خپله کرميزنه او پوواړي لورښه ده .
- دپولی پرق ته ناست دی.
- دپاچاصاحب بازدي په ډيران چورگوري نيسي.
- دپندانې قصه شوه .
- دپخلادښمن نه ځان ساته.
- دپاچانزدیکت اوردی .
- دپراچه موتی دی.
- دپاسه مسئله راغله په درست جهان خوره راغله.
- دانسان مخ دخداي له نوره دی .
- دپيشودوژلوشپه ده.
- دبلي ونې سوري ته نيالگی نه غټيري.
- دبل سوری پرې شوی.
- دبدو به بد مومي.
- دبل په غاړه چاره تيره کوي.
- په بل خپل زور معلوموي بل دخپل ظلم وسيله او اله گر ځوي .
- دبنگر وباردی.
- داناوگره ده په څکلو خلاصه شوه.
- دتوکي نه پټاکه شوه.
- داخرت سختي خوارۍ دي.
- داوسپني نه غل پاتېکيري.
- دانخرگل شوي.
- داو لادبد چاته نه بنکاريري.
- دپادوان پخپله غوا نظروي.

- دپاسه بڼه رنگين دى دننه يې زرگى خورين دى.
- دپادوان گټه په ?? تنکيوکوټو کې ده.
- داو بنس تالو دى.
- داو بنس پل يې جوړ کړ.
- دې صبره دې بيخ ووځي وايي ماته يې په لمن کښې واچوه..
- دتورې شپې غل دى.
- دتپيروپه ټول يې ورکړه.
- دجوړ و نايى دى.
- دجمعي مړى شو.
- دجولامنده دمورې پورې وي.
- دجومات تنبه ده.
- دجواری موټى دى.
- دجب نه اوبا سه پيسې ورباندې وخوره پتاسې
- دخيرپه غونډى ناست دى
- دخنداپسې ژر اشته.
- دخپلې کوټې واوړې په بل اچوي.
- دخري دومره شيدې دي چې دخپل کوټي يې کيږي
- دخوشحالی ياران ډير وي.
- دخيرات خوا کې ډى کوي.
- دخارې مرز دى.
- دخپلو سره جنگ دښيښې درز دى.
- دخواری کونډې زويه خپلې روتي ژويه.
- دا حوض څوکاسې دى.
- دخواری ژرنده ساتي د کبره يې مزد نه اخلي.
- دخره په تندي کې محراب نه وي.
- دخره مينه لغته ده.
- دخير نه مې دې توبه سپي دې کورې که.
- دخوړې گوټې نه نيول کوي.
- دخولې نه يې اور پورته کيږي .
- دخوړ لاس غونډې يې د زړه پورې نيولى دى.
- ډير پرې قدرمن او گران دى.

- د جولا د ننگورتیز شو.
- دخري څټه ورکه شه دبنځي گټه ورکه شه .
- خپل لونه لورمه پتوه.
- دخوار ملا په اذان څوک کلمه نه وائي.
- دخادر نه پښي مه اوباسه .
- دخپلي گردته يي هم نه شي رسيدی.
- دچراغ لاندي تياره وي.
- دچرگي دنيولودی.
- دچرگ دمالگي دختلوسره څه دي .
- دچادسترگو نه خلی نه اوباسي .
- دچل ياري سرته نه رسيري .
- ددوزخ خپسه پري ناسته ده .
- ددله سپيه چي غاڼي نه بوخ خوکښينه.
- ددرواغو مزل لنډوي .
- ددرمند څخه يي ناپاكي زياته ده .
- ددووه به کوروي ددريم گري به مخ تورو ي .
- ددير وامساء ديوگيدی .
- ددادپوري يي پريزده.
- ددير و خویندوورودی په دنګه ولوڼي کونه وشليده .
- دخوانی يوه نيشه وي هسي نه چي هميشه وي .
- دخنگل اوردی زياتيري اوکمييري نه .
- داخوله که زماوای مابه پري ؟. خواړه .
- ددوه پښوسړدی.
- ددبمن په خوړومه تير وځه.
- دزاخيلوسپی تري جوړه شوه .
- دزمري زړه لري .
- درندوپه بازارکه راغلي په يوه سترګه ته هم لاس کيړده.
- دشولوځری دی.
- درندودلاس امساده .
- درندوسترګواوښکه ده.
- دزمري وروردی .

- دزمري په خوله کې هم خير غواره .
- دزورورمخي ته مه هُه او داس شاته مه هُه
- دزوم خټه دخسردکاله وي .
- دزوراوراوبه په پيچومي خير ي .
- ددرواغوگودي دى .
- دسپي دغپ پسي مه هُه .
- ديوسري مارپه گيډه تيرشوخفه واوويل يې چې دايبې لارشوه .
- دسترگواغزى دى .-
- ددوبي کورداخترپه ورځ معلوميزي .
- دزروقدرپه زرگروي .
- دسروپيزوانه گړنگوزورکړي .
- دسلوغويانوخواونديولندي ته ودريري .
- دبمنني دسري اوردى نه مرکيري .
- دشرم تيزدکوني په سروبي .
- دشگونه پري نه غبنتل کيري .
- دسپي مرگ په گيدر اختردى .
- دسلوکالومورپه سلوکالوکي نه خواريري .
- درستم نوم درستم نه بنه دى .
- دبناړنه زه راغلم دنرخ خبرې ته کوي .
- دسلوکالووري په سلوکالوکي هم نه مريري .
- دسوال دژوندنه مرگ بنه دى .
- دسيندنه مري چاگتلي .
- دسلوقصابانووندى ده .
- دسلوبللوخاى کيري خوديونابلي نه .
- دسيوري ونه خورمانه نيسي .
- دسختى نه څوک نه مري .
- دسروگلوبدمه وايه .
- دسوال په اوبوژرنده نه گرځي .
- دسورنا چي يوپف دى .
- دسپي سترگي يې دي .
- دشکانه غل دي نه خس دي نه سره .

- دشعر معني دشاعر په خيټه كې ده .
- دشړۍ لنگ يې وهلى دى . .
- دسپورمه نه وي .
- دسره غمي په شان دى.
- دشنه آسمان رلى ده .
- دسرويننتان يې په كې سپين شول.
- دنغري په غاړه جنت غواړي .
- دللون كونه حساب نه ده .
- دشولويې پريښودل او دپروړويې راوښول .
- دسترخوان ته يې مه گوره اوچولي ته يې گوره .
- دشادكتلوپه خاي مخكې گوره .
- دشپې هر سرى ډاريري څوك حال وايي اوڅوك يې نه وايي.
- درنگ ته مالگه مه وړه .
- دپسرلي باران دى .
- دقارون دنياده .
- دادپتي سردى پتي وروسته سوروردى.
- دشيطان په خره سوردى .
- دسپي مرگ ترې بڼه دى .
- دچاگران دچابگيل مرزشو.
- دپيښې نه تينسته نشته.
- دپنځه جريبه ځمكې نه يو مريد بڼه دى . .
- درنگريزخم دى.
- درب سر وهي عرب يې په سروهي.
- دحريص كاسه چپه وي خوله ئي سپيره وي.
- دتيكى سرشو.
- دژبي پر هر نه جوړيري.
- دغوادپينو وتى دى.
- دغوړيو زور دقرتو نه او باسي.
- دغوړلستوني ياردى.
- د بڼونه بڼه پيداكيږي دبدونه بد.
- دتنگي بيزو نه وه درويى ځنځير يې وتبنتاوه.

- دبدونه هم لري هم غلی.
- دسپي خوی يې دی.
- دسپي سړيې تري جورگر.
- دسلو شاباسونه يوه روپی بنه ده.
- دغلي بلانه ويره په کارده
- دسپي په کودي کې يې ورکره
- ددبگری اجرادی .
- دغم تغريې غورولې دی
- دبی اتفاقه خلکو جمع کول دچندخانوتول دی
- دخپل خره تيزپيژنم
- دغره هوسی دغره تازيان نيسي.
- دغله لاس چې کورکې ولگيدبرکت يې والوت ،
- دشيعه په ليمخي چې کبنيناستي وری تري باسه.
- دغله په ريره خس وي
- دغله مورپه غلاژاري
- دغريب سړي دخيرات په ورخ غواورکه وي
- دشملې گل دی
- دشاخکونه سيلاب جوريزي
- دغنموله رويه خوز هم اوبه کيري
- دچرمی دی
- دتانتوکت دی
- دفيل غور کې ويده دي
- دقربانی گډوری دی .
- دخورهره تيره من نده.
- دصبر ميوه خوره ده.
- زغم بنه شی دی خدای(ج) پرې انسان ته اجر ورکوي.
- دطالبانو غوييشو.
- دکانگری په تس کې لاري بتيگرامه.
- دقربان نه دي معلوميري چې چرسې يې.
- دکوربه په پسه زړه کيده دميلمه په هډوکي نه کيده.
- دکبر کاسه نسکوره ده..

- دکور گټه دډهلي گټه ده.
- دکور په کار دکور میرمن بنه پوهیږي..
- دکر وارې چچ دی اواز یې شته دانې یې نشته
- دتورې پرهار به جوړ شي د ژبې پرهار نه جوړیږي .
- دوست به دې وژروي دبنمن به دې وځنډوي
- د سوال په اوبو ژرنده نه چلېږي .
- د هرې ونې مه خوره د یوې به دې گنډېږ شي .
- د کبر کاسه نسکوره ده.
- د خوار به په حلوا کې غاښ وتلی وي .
- د لنډو خټو لږې اوبه دارو وي .
- د کور کلي سپی ، د بهر سړی.
- د پردې کلي ناوې بسایسته وي .
- د خره لغته ، ملنډه وي .
- دروغ د ایمان زیان دي .
- د زمري غار بي هډوکو نه وي .
- د عقل وږی نسته د دنیا مور .
- د نوي منگي اوبه خوږې وي.
- دوه غوايي چې بنکر په بنکر شي زیان یې د بوتو کانیو وي .
- دوه غوايي چې بنکر په بنکر شي ، زور یې د وښو پرخوا وي.
- دریاب په لوته نه خږېږي .
- دبنمن هغه دی چې اول یې (هو!) او بیا یې (یه) وي .
- د درواغو مزل لنډ وي.
- د غنمو لپاره په زوزو هم اوبه لگېږي .
- د صبر مېوه خوږه وي .
- د ږوډی پر قدر وږي پوهېږي .
- دوست هغه دی چې په سخته کې دې په بنه راشي .
- د لاس گوتې په یوه اندازه نه دي .
- د شپې پای سپېدې راختل دي.
- د کور جارو ، دبل دارو .
- د خره مړینه د سپي اختر وي .

- دوستي پء ليري والي كي بنه وي.
- دگور شپه پء كور نه كپري .
- د ناليده چي لور وشوه پء بنكلولو يي مړه كړه
- د نر زوى ژړا پء ځانگو كي مالومه وي .
- د اوبنانو خاوندان دروازي لوري ساتي .
- د زړه زړه ته لار وي.
- د ډاله برغ ليري بنه ځي .
- د غله پء غره كي هم ځاى نه وي .
- د مور پء نس كي چا نه دي زده كړي.
- د بل پر ايمان سړى جنت ته نه ځي .
- دنيا پء امېد خوړه كپري .
- د بي عقله علاج نسته
- د پلالې اور تر درمنده ځي
- د سيال خواره پور دي يا پېغور .
- د بي غيرته به دكور مېلمه واكمن وي.
- د بنځي سل كمځى دي ، سل سره بدى دي .
- د سپو كور پر كور بدې وي خوار غريب ته يو وي.
- دنن كار سبا ته مه پرېږده .
- د بل پء لاس مار هم مه وژنه .
- د آرمان واته د آسمان خاته دي
- د زورور اوبه پر پېچومي خېژي .
- د زورور مې څټ هم خوښ دى ، د كمزوري مخ هم نه!
- د لاس تياكي مرغلري دي .
- د غزني زيارتونه تر خپلو پردو ته بنه رسپري.

ډ:

- ډبره تسې ځاى ته بنه ځي
- ډبره چي چېرې پرته وي هوري درنه وي
- ډېر سفر وكړه چي خاموالى دي پوخ شي -

ر:

! سترگي - روند له خدايه څه غواړي ، دوه

- رنده سترگه خه و بينه خه ويده !؟

ر:

. ملاست اوسه - راست اوسه په لويه لار كي

! - ربا سترگي پتوي

ز:

پيزوان غواري !؟ - زه درنه پزه پري كوم ، ته رانه

. - زه دي كينت نه كرم ته پتي راگني

. ته راته مريدان نيسي - زه دي پيري نه منم ،

- زره بنخه په تگ مالومه وي

س:

. وي - سپين ويل ترخه

. - سور سپي هم د لپوه ورور دي

. - سري دي سري تالي ته نه تندي ته گوري

. - سترگي له سترگو شرمبري

بن:

. - بنخه د كور دپوه ده

دي سلطان كړي بد خوي به دي په خان پوري حيران كړي - بنه خوي به

. - بنخي چا مرگو ته نه دي بيولي

. - بنه ورخ په منده نه په تنده ده

- بنخه د خان په خوبنه كه د جهان ؟

صحبت بي تاثيره نه وي -

غ:

. - غوبنل توانبدل دي

. سپيني - غوا توره شيدي بي

. - غر پر غره نه ورخي انسان پر انسان ورخي

. - غرضي پر خته اور لگوي

. غوته چي په لاس خلاصبري خلي ته بي خه حاجت دي

خله ور كړه ، نو بي ساتي له چا ؟ - غوبنه چي دي د پيشو په

. لار بنووله - غم به بي د بدببري زببر كوي چي مېلمنو ته بي

ك:

به زه يم ، او كه تا - كه تا ويل چي زه يم او ما ويل چي زه يم ، نه به ته بي نه

! ويل چي ته يي او ما ويل چي ته يي ، هم به زه يم هم به ته يي
- که روپي وړه ده خو په تول پوره ده
- بنه لري - کلي پر نامه لري يو خوي تر نورور
- کلي په لېوني پوري خاندي لېوني په کلي پوري
- خالي هم نه يم - که ولي نه يم
- کله کله د سړي په بي خيري کي هم خير وي
- کدانه خو به سي - که برج نه سو
- کوم کار چي په صلاح وي ورکه يي بلا وي
- کوترې سره او باز له بازه سره - کوتره له
! - که نن پر ما سبا پر تا
- رسوا نه شي ، له ټولني سره همرنگه شه - که غواړي چي
- که غل نه ټنټي ، مل دي وټنټي
- که گور گران دي ، خو د مړي ناکام دي -
- کار غه د زرکي تگ کاوه خپل يي هېر شو
- کبره خله په سوک سمپري
- که غر لور دی پر سر لار لري
- تياره ده خو مني په شمار دي - که شپه
- کله ، کله له رانده هم لکړه لوبړي
- نه کوي لکي خو بېره نيسه - که جنگ
- کور بار تر منزله نه رسپري
! ، خپله سياله وکړه - گلاله وکړه
گ:
- گل بي خاره نه وي
- گيله له خپله کپري
ل:
! - له غرونو لوېدلي به پورته شي ، خو له زړونو لوېدلي به پورته نه شي
- له کلي ووځه خو له نرخه مه وځه
- له قامه سره خوره ، له قامه سره مره
- لمر په دوو گوتو نه پټپري
سوه - له بارانه ټنټېدم ، تر ناوي لاندي مي شپه
- لوی مي کړي لويي مه راکوي

. - له مرو آواز نه راپورته کېږي

. پخلا شوي دښمنه ځان ساته - له

. - لال پۀ اېرو کې نه پټېږي

. د سوال دارو مه خوره - له لورې مېر شه خو

! - له آزاره چا بازار نه دی موندلی

. ټک نه خېږي - له یوه لاسه

. - له وچو سره لاندۀ هم سوځي

م :

! مېرانه يې مه وژنه - مېرۀ مېر کره ، خو

. - مېرونه غرونه دي ، ښځې يې اړمونه دي

. سره گرځي چې بني يې سره لگېږي - مرغان هم هغه

. - مرغی پۀ خپلو بنو بڼه ښکارېږي

. رنده ده - مینه

. - مېلمه د خدای دوست وي

. معامله گډه وډه شي - مری چې خدای شرموي ، پر تخته يې

. - مار خورلی له تور پېري هم وېرېږي

. کې ځای مه ورکوه - مار ته پۀ لستوني

! - مه وکړې هغه منډه چې مې کونه شي بر بڼده

ن :

. ناوې ته هر څوک ببوزی وهي - نوې

. - نړی لیدونکي ډېر درواغ وايي

و :

. ورېندارې پۀ لېورو ساتلي وي -

. - وینه پۀ وینه نه مینځل کېږي

. آزارېږي ، بېزارېږي نه - وینه

. - وروستی ورځ نامرده وي

پۀ څۀ ؟ - ورۀ دې پۀ ورۀ منت دي

. - وزه پۀ خپلو ښکرو نه درنېږي

، خو پۀ هدېره کې ورسره یو ځای د - ورور که د ورور له کوره خپه وځي ،

. پلار پر قبر شناختي دروي

ه :

. مه نيسه - همسايه غل
. - هرگرد شى غوز نه وي
. - هر کاره سړى هيڅ کاره دى
. هم نه وايي چې زما د غرکې خوند بد دى - هيڅوک
. جومات لپاره ناروا دى - هغه څراغ چې دکور لپاره روا دى ، د
ى :
! - يو بام دوه هواوي
! خبرو کي ، د هرچاقق وي - يو په خداى ، او بل په

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**